

PATVIRTINTA

Raseinių lopšelio-darželio „Saulutė“

direktoriaus 2025 m. gruodžio 15 d.

įsakymu Nr. V-164

RASEINIŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „SAULUTĖ“ KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2026-2028 METŲ VEIKSMŲ PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Raseinių lopšelio-darželio „Saulutė“ (toliau – Darželis) 2023-2025 metų korupcijos prevencijos veiksmų planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537, ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais korupcijos prevencijos veiklą.

2. Plano paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos politiką, kurti korupcijai atsparią aplinką, sistemiškai ir koordinuotai šalinti korupcijos rizikos veiksnius. Skatinti nepakantumą korupcijai.

3. Plano įgyvendinimo priemonių planas (toliau – Priedas) yra neatskiriama Plano dalis, užtikrinanti jo įgyvendinimą.

4. Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

5. Planas parengtas 3 metų laikotarpiui ir įgyvendinamas pagal Plano įgyvendinimo priemonių planą.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

6. Vykdamas Darželio 2023–2025 metų programą, patvirtintą 2024 m. gegužės 10 d. Raseinių lopšelio-darželio „Saulutė“ direktoriaus įsakymu Nr. V-88 „Dėl Raseinių lopšelio-darželio „Saulutė“ korupcijos prevencijos 2023-2025 metų programos ir Raseinių lopšelio-darželio „Saulutė“ korupcijos prevencijos 2023-2025 metų programos įgyvendinimo priemonių plano patvirtinimo“, įgyvendintos visos korupcijos prevencijos priemonių plane numatytos priemonės.

7. Darželio interneto tinklapyje skelbiamos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos. Darželio taryba kasmet informuojama apie metinį biudžetą, dalyvauja sprendžiant lėšų panaudojimo

klausimus. Darželio direktorius kasmet atsiskaito už ūkinę finansinę veiklą Darželio tarybai ir Mokytojų tarybai. Darželio veiklos ataskaitos kasmet pateikiamos Mokytojų tarybai, Darželio tarybai, Raseinių rajono savivaldybės tarybai ir talpinamos Darželio interneto tinklapyje.

8. 2024 m. sausio – birželio mėnesiais rinkos tyrimų įmonė „Kokybės ekspertai“ atliko tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2023–2024 m.“, kurį inicijavo LR Specialiųjų tyrimų tarnyba.

Buvo tiriamos trys tikslinės grupės: Lietuvos gyventojai, verslo įmonių vadovai ir valstybės tarnautojai. Iš viso buvo apklausti 1001 Lietuvos gyventojas, 503 verslo įmonių vadovai, 1374 valstybės tarnautojai.

Tyrimo tikslas: nustatyti gyventojų, valstybės tarnautojų ir įmonių vadovų požiūrį į korupciją, jų asmeninę patirtį, atskleisti priežastis bei sąlygas, darančias įtaką ir formuojančias visuomenės požiūrį į korupciją, įvertinti jų antikorupcinį potencialą bei atskleisti geografinius ir institucinius korupcijos pasireiškimo aspektus.

Lietuvos gyventojams buvo pateikta 19 aktualių problemų. Korupcija užima penktąją vietą, o kaip svarbesnes problemas gyventojai nurodo dideles kainas/infiaciją, mažus atlyginimus, sveikatos apsaugos problemas ir narkotikų vartojimą. 2023 m. kaip, labai rimtą problemą – korupciją, nurodė 37 % gyventojų, o 2022 m. – 34 % gyventojų. Įmonių vadovai korupciją, kaip labai rimtą problemą, paminėjo 9 vietoje (24 %), 2022 m. korupcija buvo 6 vietoje (24 %). Tarp įmonių vadovams pateiktų verslo vystymosi problemų korupcija užėmė 9 vietą - 10 % respondentų nurodė, kad korupcija yra labai didelė problema jų verslui. Valstybės tarnautojai, iš visų pateiktų problemų, korupciją priskyrė 7 vietai – 28 % mano, kad korupcija yra labai svarbi problema Lietuvoje. Palyginimui, 2022 m. korupcija surinko 32 %, užimdama penktąją vietą. Procentine išraiška, korupcija yra svarbiausia gyventojams, mažiausiai svarbi – įmonių vadovams. Šią tendenciją galima pastebėti ir praeitų metų tyrimo rezultatuose.

20 % gyventojų mano, kad korupcijos mastai per pastaruosius 12 mėn. sumažėjo, 42 % mano, kad nepakito, o 25 % mano, kad korupcijos mastai Lietuvoje išaugo. Lyginant su 2022 m., buvo daugiau manančių, kad korupcijos mastai sumažėjo (27 %), mažiau galvojančių, kad mastai nepakito (33 %), ir vienu procentiniu punktu daugiau manančių, kad korupcijos mastai išaugo (26 %). Vertinant ateinančius tris metus, 25 % Lietuvos gyventojų tikisi, kad korupcija sumažės, 42 % mano, kad nepakis, 16 % galvoja, kad mastai išaugs. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai: 26%; 45 %; 13 %, tad reikšmingų skirtumų nėra.

25 % įmonės vadovų sako, kad per pastaruosius 12 mėn. korupcijos mastai sumažėjo, 39 % sako, kad nepakito, o 17 % - išaugo. Lyginant su 2022 m., 6 procentiniais punktais padaugėjo vadovų, manančių, jog korupcijos mastai sumažėjo. Kalbant apie ateinančius tris metus, įmonės vadovai pasiskirstė taip: kad sumažės mano 31 % (2022 m. – 26 %), kad nepakis mano 37 % (2022

m. - 39 %), kad išaugs mano 15 % (2022 m. – 15 %). Tad įmonių vadovų didžiausia dalis mano, jog korupcijos mastai per pastaruosius 12 mėn. nepakito ir nepakis per ateinančius 3 metus.

Valstybės tarnautojai, kalbėdami apie korupcijos mastus per pastaruosius 12 mėn., 50 % mano, kad sumažėjo, 26 % - nepakito, 8 % - išaugo. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai: 43 %; 33 %; 8 %. Galvodami apie ateinančius 3 m., 60 % valstybės tarnautojų nurodo, kad korupcija šalyje sumažės, 21 % - nepakis, o 6 % išaugs. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai: 62 %; 22 %; 5 %. Apibendrinant visas tikslines grupes, gyventojai ir įmonių vadovai labiau linkę manyti, kad korupcijos mastai nepakito ir nepakis, o valstybės tarnautojai šiuo klausimu yra optimistiškesni ir mano, kad korupcija mažėjo ir ateinančius metus taip pat mažės.

Atvirame klausime apie korumpuotas įstaigas, gyventojai dažniausiai nurodė gydymo įstaigas (49 %), teismus (42 %), Seimą (40 %), partijas (25 %), savivaldybes (25 %). Visos šios institucijos buvo pirmose vietose ir 2022 m. tyrime, 9 procentiniais punktais pakilo partijų korumpuotumas (2022 m. buvo 16 %), kitų reikšmingų skirtumų nepastebima. Įmonių vadovų nuomone, Seimas (24 %), gydymo įstaigos (17 %) ir teismai (10 %) yra labiausiai korumpuotos institucijos. Valstybės tarnautojai iš dalies sutinka ir institucijas reitinguoja taip: gydymo įstaigos (35 %); Seimas (18 %); savivaldybės ir jų valdomos įmonės (10 %). Taigi, visos trys tikslinės grupės atvirame klausime dažniausiai nurodydavo gydymo įstaigas, teismus, Seimą.

Dar 2020 m. net 71 % žmonių atsakė, kad kyšis padeda spręsti jų problemas, o 2023 m. šis rodiklis sumažėjo iki 65 %. 16 % gyventojų nurodė, jog duotų kyšį, kad išspręstų savo problemas, 9 % prisipažino, kad jiems teko duoti kyšį per paskutinius 12 mėn. 2022 m. 18 % gyventojų būtų pasiryžę duoti kyšį, o davė kyšį – 10 %. 33 % įmonių vadovų mano, kad kyšis padeda spręsti problemas, 2022 m. šis rodiklis buvo 34 %. 7 % įmonės vadovų duotų kyšį, norėdami išspręsti įmonės problemas, o 5 % teko jį duoti. 2022 m. taip pat 5 % apklaustų įmonių davė kyšį. 13 % valstybės tarnautojų sako, kad kyšis padeda spręsti problemų ir tik 1 % ryžtųsi kyšį duoti. 1 % respondentų per 12 mėn. teko jį duoti, o 2022 m. kyšį davė taip pat tik 1 % apklaustųjų. Šiame klausimų bloke labai išsiskiria įmonių vadovų atsakymai, nes didelė jų dalis sutinka, kad kyšiai išsprendžia jų problemas, tačiau gyventojai sutinka duoti kyšius dažniau, negu kitos tikslinės grupės. Tuo tarpu valstybės tarnautojai nesutinka, kad kyšiai padeda spręsti problemas, jų neduotų ir tik labai mažai daliai teko jį duoti per paskutinius 12 mėn.

Tarp gyventojų dažniausiai lankomų institucijų, didžiausias kyšio prievartavimo indeksas (0,12) ir davimo indeksas (0,08) yra respublikinėse ligoninėse ir klinikose. 2022 m. duomenimis, šie indeksai buvo gerokai didesni ir siekė atitinkamai 0,22 ir 0,17. Miestų ir rajonų ligoninėse kyšių prievartavimo indeksas siekia 0,09 (2022 m. buvo 0,18), o kyšio davimo indeksas – 0,05 (2022 m. buvo 0,12). Didžiausi gyventojų pasinaudojimo pažintimis indeksai yra būdingi lankantis žemės duomenų skyriuje (0,24), priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente (0,23),

seniūnijose (0,13), socialinės paramos skyriuose (0,1). Populiariausios paslaugos tarp gyventojų yra susijusios su sveikata ir autotransporto priemonių technine apžiūra. Dažniausiai kyšio tikėjosi (prievartavimo indeksas 0,27) ir kyšį davė (davimo indeksas 0,25) esant chirurginei operacijai. 2022 m. šie rodikliai buvo atitinkamai 0,32 ir 0,35.

Įmonių vadovai tarp intensyviausiai lankomų institucijų, didžiausias pasinaudojimo pažintimis, prievartavimo ir davimo indeksas yra miestų ir rajonų savivaldybėse: jų indeksai yra atitinkamai – 0,03; 0,02; 0,01. Lyginant su 2022 m. duomenimis, prievartavimo ir davimo indeksai buvo didesni ir siekė 0,04 ir 0,03. 2023 m. nebuvo nei vienos procedūros, kuria naudojosi įmonių vadovai (ne mažiau N=100), kur kyšio prievartavimo ar davimo indeksai būtų bent kiek žymesni (viršytų 0,1). Pasinaudojimo pažintimis indeksai užfiksuoti priešgaisrinės saugos reikalavimų laikymosi tikrinime (0,01) ir licencijų ir leidimų išdavimo verslo veiklai vykdyti savivaldybėse (0,02).

Dažniausiai valstybės tarnautojai pažintimis naudodavosi miestų ir rajonų savivaldybėse (0,06). Dažniausiai kyšio buvo tikimasi miestų ir rajonų ligoninėse (0,11), čia taip pat dažniausiai būdavo duodamas kyšis (0,02). Kyšio davimo indeksas užfiksuotas respublikinėse ligoninėse (0,02) ir privalomos automobilių techninės apžiūros įmonėse (0,02). 2023 m. nebuvo nei vienos procedūros, kuriomis naudojosi valstybės tarnautojai (ne mažiau N=100), kur kyšio prievartavimo ar davimo indeksai būtų bent kiek žymesni (viršytų 0,1). Tarp intensyviau lankomų procedūrų, didžiausias kyšio prievartavimo indeksas užfiksuotas neįgalumo ir darbingumo pažymėjimų gavime 0,07, praeitų metų rodiklis siekė 0,12. Didžiausias kyšio davimo indeksas – reikiant chirurginės operacijos – jis siekia 0,03, praeitų metų rodiklis – 0,02.

42 % respondentų pasisakė, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras (arba visiškai uždaras), t. y. į sprendimų priėmimą negali vienodai įsitraukti visos suinteresuotos grupės. Dar 22 % mano, kad jis nėra nei atviras, nei uždaras. Lyginant su ankstesniais metais, tendencija išlieka ta pati – didesnioji dalis žmonių mano, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras: 2022 m. – 42 %, 2021 m. – 41 %, 2020 m. – 43 %, 2019 m. – 34 %. 44 % įmonių vadovų mano, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje nėra nei atviras, nei uždaras, 14 % - atviras, 31 % - uždaras. Lyginant su 2022 m., padaugėjo manančių, kad sprendimų priėmimas yra atviras (+ 4 %), sumažėjo manančių, kad sprendimų priėmimas yra uždaras (- 3 %). 24 % valstybės tarnautojų pasisakė, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje yra uždaras (arba visiškai uždaras), t. y. į sprendimų priėmimą negali vienodai įsitraukti visos suinteresuotos grupės. Dar 32 % mano, kad jis nėra nei atviras, nei uždaras. Lyginant su ankstesniais metais, tendencija išlieka ta pati – didesnioji dalis žmonių mano, kad sprendimų priėmimas Lietuvoje nėra nei atviras, nei uždaras.

Kalbėdami, kas yra atsakingi už korupcijos mastą Lietuvoje, gyventojai nurodė teisėjus (73 %), teisėsaugos pareigūnus (73 %) ir valstybės tarnautojus (73 %). Įmonių vadovai nurodė

valstybės tarnautojus (73 %), politikus (71 %) ir teisėjus (70 %). Valstybės tarnautojai, atsakydami į šį klausimą nurodė politikus (80 %), teisėsaugos pareigūnus (77 %) ir teisėjus (76 %).

Apklausos respondentai turėjo nurodyti, kurios institucijos mažina korupcijos lygį. Gyventojai minėjo STT (67 %), LR Seimą (59 %) ir teisėsaugos institucijas (57 %). Įmonių vadovai nurodė, kad tai yra LR Vyriausybė (56 %), LR Seimas (54 %) ir STT (52 %). Valstybės tarnautojai mano kad korupcijos lygį mažina LR Seimas (65 %), LR Vyriausybė (60 %), teisėsaugos institucijos (59 %).

58 % gyventojų žino kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį, 2022 m. šis rodiklis taip pat siekė 58 % ir buvo žemiausias nuo 2007 m. 62 % gyventojų, norintys pranešti apie korupcijos atvejį, kreiptųsi į STT. Šis rodiklis yra vienu procentiniu punktu didesnis, lyginant su praeitų metų tyrimu. 71 % įmonių vadovų žino kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (2022 m. jų buvo 76 %). Iš žinančių, kur kreiptis, 53 % kreiptųsi į STT. 71 % valstybės tarnautojų žino kur kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį (2022 m. jų buvo 84 %). Iš žinančių kur kreiptis, 80 % kreiptųsi į STT.

Didžioji dalis (86 %) apklaustų gyventojų girdėjo apie Specialiųjų tyrimų tarnybą (STT). Taip atsakė ir 81 % įmonių vadovų bei 96 % valstybės tarnautojų. 55% gyventojų teigia, jog pasitiki (arba greičiau pasitiki) Specialiąją tyrimų tarnybą. Taip atsako ir 71 % įmonių vadovų bei 67 % valstybės tarnautojų. Gyventojų ir valstybės tarnautojų grupės sutinka, jog padidinti pasitikėjimą Specialiąja tyrimų tarnyba galėtų užtikrinimas, kad pranešęs apie korupciją žmogus jaustųsi saugus. Įmonių vadovai mano, jog aktyvesnis visuomenės informavimas apie veiklos rezultatus, galimybes pranešti apie korupciją, padidintų pasitikėjimą STT.

Svarbiausiu informacijos šaltiniu apie korupcijos procesus gyventojams, nuo pat 2007 m. lieka televizija, didėja ir internetinės žiniasklaidos svarba. Įmonių vadovai daugiausia informacijos apie korupciją gauna iš internetinės žiniasklaidos (62 %) ir televizijos (32 %). Valstybės tarnautojai – televizijos (76 %) ir internetinės žiniasklaidos (72 %).

9. Darželyje korupcija galima šiose veiklos srityse: formuojant darbuotojų personalą; organizuojant ir vykdant viešųjų pirkimų procedūras; priimant vaikus į ugdymo įstaigą, nes nesukurta centralizuoto priėmimo sistema; naudojant Darželio biudžetą.

III SKYRIUS

PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

10. Tikslai:

10.1. šalinti prielaidas, sudarančias sąlygas korupcijai atsirasti Darželyje;

10.2. sukurti ir įgyvendinti veiksmingą ilgalaikių antikorupcinių priemonių sistemą, skatinančią plėtoti ryšius tarp Darželio administracijos, darbuotojų, šeimų, šalinti prielaidas pasinaudoti tarnybine padėtimi;

10.3. plėtoti antikorupcinę kultūrą, siekiant padidinti visuomenės pasitikėjimą ugdymo institucija.

11. Uždaviniai:

11.1. užtikrinti veiksmingą ir kryptingą ilgalaikių korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą;

11.2. nustatyti veiklos sritis, kuriose yra didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė;

11.3. antikorupciniu požiūriu vertinti Darželio įsakymus, sprendimus;

11.4. įtraukti į korupcijos prevenciją bendruomenę, ugdyti bendruomenės narių pilietinį sąmoningumą ir nepakantumą korupcijai;

11.5. viešai skelbti informaciją apie antikorupcinius veiksmus ir jų rezultatus.

12. Vertinimo kriterijai.

13. Plano tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai nustatomi vadovaujantis kiekybės ir kokybės rodikliais:

13.1. korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymu Darželyje;

13.2. įvykdytų ir neįvykdytų Plano įgyvendinimo priemonių skaičiumi;

13.3. didėjančiu nepakantumu korupcijai, t. y. anonimiškų ir oficialių pranešimų apie galimus korupcinio pobūdžio nusikaltimus skaičiaus didėjimu;

13.4. skundų, pateiktų Direktoriui, aukštesnėms institucijoms, skaičiaus mažėjimu.

IV SKYRIUS

PLANO ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, KEITIMAS, PILDYMAS, ATSAKOMYBĖ IR KONTROLĖ

14. Planas įgyvendinamas pagal priede pateiktas Plano įgyvendinimo priemones.

15. Už Plano įgyvendinimą atsakingas Darželio direktorius.

16. Plano įgyvendinimą Darželyje koordinuoja už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo.

17. Už konkrečių Plano priemonių įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako nurodyti vykdytojai.

18. Plano priede nurodyti vykdytojai:

18.1. įgyvendina priemones;

18.2. rengia ir teikia šių priemonių vykdymo ataskaitas.

19. Plano įgyvendinimo priemonių vykdytojai pasibaigus metams, ne vėliau kaip iki sausio 20 d., pateikia atsakingam už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, apibendrintą informaciją apie jiems priskirtų Plano priemonių įgyvendinimo eigą, pasiektus rezultatus.

20. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo apibendrina iš vykdytojų gautą informaciją apie priemonių įgyvendinimą, pasiektus rezultatus ir parengia Plano priemonių įgyvendinimo ataskaitą ne vėliau kaip iki vasario 20 d., perduoda Darželio direktoriui, kuris gautus duomenis įtraukia į Plano rengimą, atnaujinimą ir pan. Informacija skelbiama Darželio interneto svetainėje.

21. Už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo, atsižvelgdamas į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtaką Plano priemonėms įgyvendinti, vertina Plano įgyvendinimo eigą ir veiksmingumą ir, atsiradus poreikiui, koreguoja ar pakeičia Plane nurodytas priemones efektyvesnėmis ar racionalesnėmis, detalizuojant jų tikslus, vykdymo procesą ir vertinimo kriterijus.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, rekomendacijas, sociologinių tyrimų rezultatus, Plano įgyvendinimo ataskaitą ir kitas reikšmingas aplinkybes, Planas gali būti keičiamas ir/ar papildomas Darželio direktoriaus įsakymu, bet ne vėliau kaip likus 6 (šešiams) mėnesiams iki Plano įgyvendinimo pabaigos.

23. Su Planu Darželio darbuotojai supažindinami per dokumentų valdymo sistemą „Kontora“.

24. Planas skelbiamas Darželio interneto svetainės www.raseiniusaulute.lt. skiltyje „Korupcijos prevencija“.

25. Planas keičiamas, naikinamas ar stabdomas jo galiojimas Darželio direktoriaus įsakymu.
